

AŠ MANAU

Šiame numeryje:

Pasaulinė maisto krizė

**Ar atsivers Europos
durys Ukrainai,
Moldovai ir
Sakartvelui?**

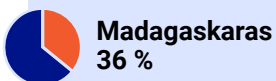
Įdomybės

Naujienlaiškio
partneriai:

Pasaulinė maisto krizė

**Dešimtukas
šalių, kuriose
stokojančių maisto
yra daugiausia:**

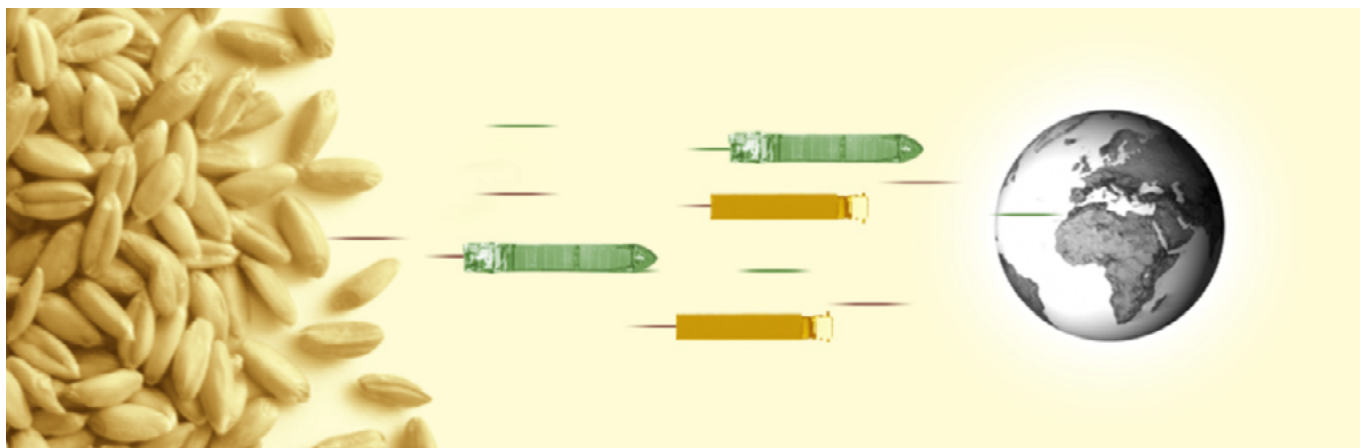
Apie įvairiais krizes girdime kone kasdien. Ar teko girdėti apie pasaulinę maisto krizę? Pasaulinė maisto krizė paliečia milijonus žmonių visame pasaulyje. 48 šalyse 238 milijonai žmonių susiduria su dideliu maisto trūkumo lygiu – tai net 10 procentų arba 21,6 mln. žmonių daugiau nei pernai. Prie maisto stokojančių augimo prisidėjo ir šių metų nelaimės. Labiausiai nukentėjo skurdžiausio kontinento – Afrikos – gyventojai: sudaniečiai, somaliečiai, burundiečiai, senegaliečiai, pabėgėliai Libane, taip pat haitiečiai. Padėtis sudėtinga Džibutyje, Nigeryje, Gambijoje, Malyje, daugumoje, kitų Vakarų Afrikos šalių. Kol kas neturima duomenų, bet, manoma, kad ženklų maisto stygių patiria Mianmaras, Ukraina, Sirija. Iš viso skaičiuojama, kad maisto krizę patiria net 76 pasaulio šalys.

Kas nulemia tokią situaciją? Minėtose šalyse labiausiai maisto stygių lemia **konfliktai**, ekonominės krizės ir sausros bei kiti klimato reiškiniai. Dėl ginkluotų konfliktų, pavyzdžiui: Sudane, Pietų Sudane, Nigeryje, Malyje ar Somalyje, daug žmonių ieško prieglobsčio svetur, palikdami namus. Jie tampa migrantais savo šalyse ar už jų. Neramumų krečiamose šalyse, kuriose daugelis žmonių užsiima žemės ūkiu ar gyvulininkyste, tokios veiklos tęsti nebėra galimybių. Saugant gyvybes, tenka apleisti savo maisto šaltinį. Dėl rinkos sutrikimų konfliktas sutrikdo ūkį ir ekonomiką, o tai lemia kainų šuolius ir maisto trūkumą. Be to, tai daro įtaką humanitarinės pagalbos teikimui, o kariaujančios šalys tyčia neleidžia gauti maisto kaip karo ginklo.

Ekonominiai sukrėtimai: jie yra žymus bado variklis, kurį sustiprina Rusijos invazijos į Ukrainą padariniai. Neturtingų šalių ekonominis atsparumas smarkiai sumažėjo, todėl jos dabar susiduria su ilgesniais atsigavimo laikotarpiais ir mažesniu gebėjimu susidoroti su būsimais sukrėtimais.

ES yra kovos su pasauliniu badu priešakyje. Europos Komisija yra Pagalbos maistu konvencijos narė ir įsipareigoja kasmet skirti mažiausiai 350 mln. EUR maisto trūkumo mažinimui. 2022 m. ES iš esmės viršijo šį įsipareigojimą, humanitarinei pagalbai maistu ir mitybai jau skirdama maždaug 1 mlrd. EUR, o tai sudarė daugiau nei 1/3 viso ES humanitarinės pagalbos biudžeto.

Ekstremalūs orai: sausros, potvyniai, audros, ciklonai, uraganai, taifūnai arba ne laiku prasidėję lietingi sezonai tebėra pagrindiniai maisto trūkumo veiksniai. Jie tiesiogiai veikia pasėlius ir gyvulius, sutrikdo transportavimo maršrutus ir trukdo kaupti atsargas. Afrika labiausiai nukentčia ir dėl klimato kaitos padarinių. Sausros prie Saharos dykumos esančiose valstybėse sugadina vieno ar net kelių sezonų derlių, kas įstumia milijonus žmonių į tikrą humanitarinę krizę. Nėgana to, klimato sukeltos bėdos tik pablogina padėtį ir taip skurdžiose valstybėse, kur valstybės parama žmogui itin menka ar net neegzistuoja. Kai kuriais atvejais, ypač pabėgėlių stovyklose, pavyzdžiui: Jemene, Libane ar Jordanijoje, žmonės išgyvena tik dėl teikiamos humanitarinės pagalbos.

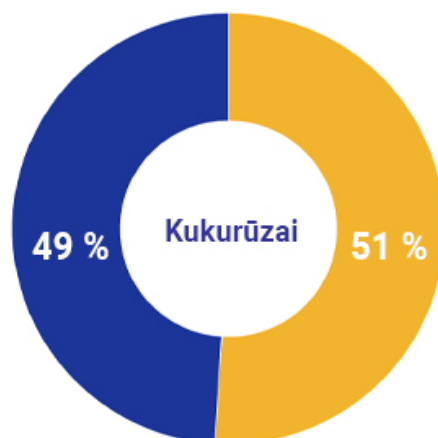
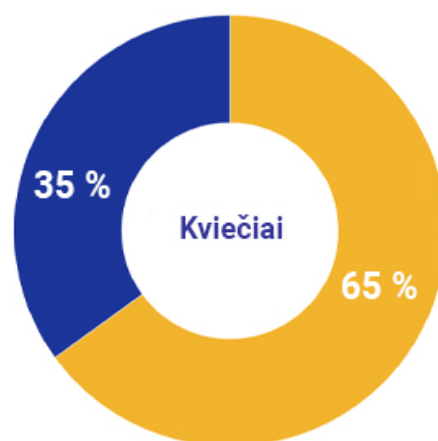

Ukraina ir pasaulinė maisto krizė

Nuo Rusijos invazijos į Ukrainą pradžios 2022 m. vasario mėn. Ukrainos grūdų eksportas buvo labai sutrikdytas¹. Daugiau kaip keturis mėnesius Rusijos kariniai laivai blokavo Ukrainos uostus Juodojoje jūroje. Vienerius metus – nuo 2022 m. liepos mėn. iki šių metų liepos mėn. galiojo Jungtinių Tautų, Turkijos ir Rusijos susitarimas leisti eksportą per saugų humanitarinį jūrų koridorių² Juodojoje jūroje (Juodosios jūros grūdų iniciatyva). Įgyvendinant šią iniciatyvą iš trijų Ukrainos uostų (Čornomorsko, Odesos ir Pivdenij / Južnij) išplaukė daugiau kaip 1 000 grūdais ir kitais maisto produktais pakrautų laivų. Prieš karą 90 % Ukrainos grūdų buvo eksportuojama per Juodąją jūrą. Po Rusijos invazijos jūra gabenama tik pusė grūdų kiekio, o 55 % grūdų eksportuojama solidarumo koridoriais (ES sukurti maršrutai, skirti padėti Ukrainai eksportuoti savo žemės ūkio ir kitus produktus). Daugiau kaip 50 % krovinių sudarė kukurūzai – grūdai, kurių eksportą iš Ukrainos karo pradžioje blokada paveikė labiausiai. Juos reikėjo greitai išgabenti, kad būtų vietos vasaros derliaus kviečiams.

Kur buvo vežami Ukrainos grūdai?

65 % kviečių, eksportuojamų pagal Juodosios jūros grūdų iniciatyvą, pasiekė **besivystančias šalis**. Iš Juodosios jūros uostų grūdai buvo vežami ir įgyvendinant Jungtinių Tautų Pasaulio maisto programą (PMP – didžiausia pasaulyje humanitarinė organizacija). 2023 m. liepos mėn. duomenimis, įgyvendinant programą iš Ukrainos buvo nupirkta 80 % grūdų, palyginti su 50 % iki karo. Įgyvendinant iniciatyvą daugiau kaip 725 000 tonų kviečių iš Ukrainos uostų išgabenta į **Etiopiją, Jemeną, Afganistaną, Sudaną, Somalį, Keniją ir Džibutį**.

■ besivystančios šalys
■ išsivysčiusios šalys

Šaltinis: Juodosios jūros grūdų iniciatyvos bendras koordinavimo centras, 18.7.2023

¹ Čia ir toliau – EK informacija <https://www.consilium.europa.eu/lt/infographics/ukrainian-grain-exports-explained/>

² Humanitarinis koridorius – tai laikina demilitarizuota zona, skirta saugiam humanitarinės pagalbos tranzitui krizės regione ir (arba) pabėgėliams iš jo išeiti.

Lokuru's story: when lives depend on livestock

Žiūrėti vėli...

Bendrinti

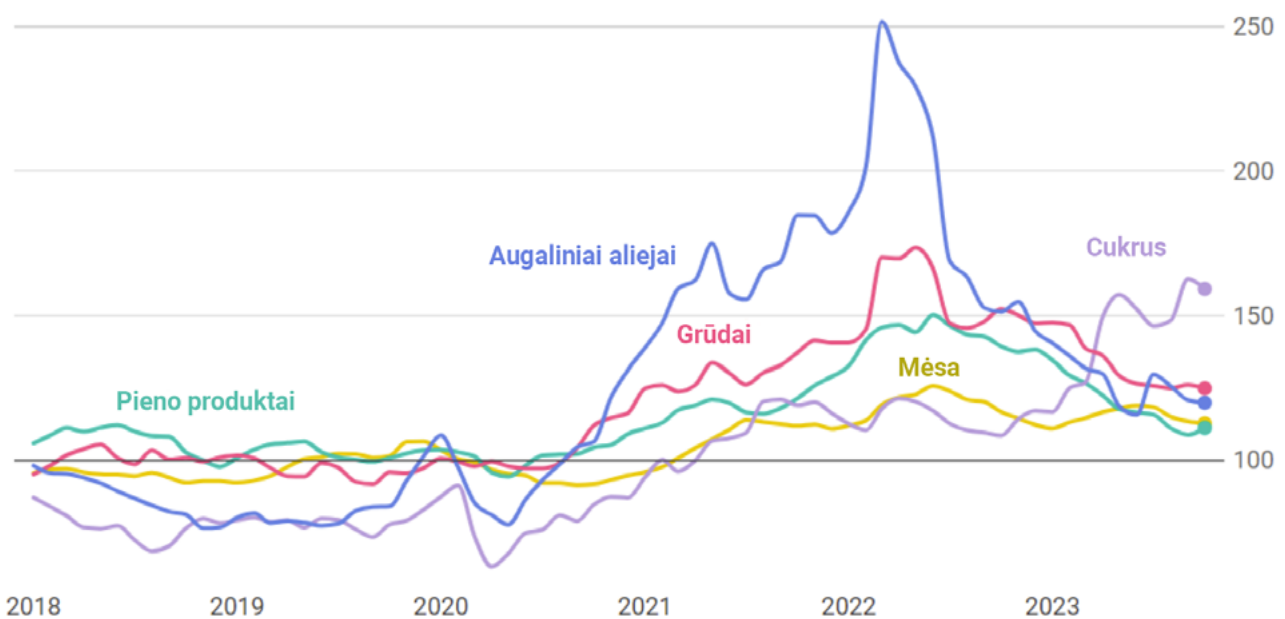
Žiūrėti per YouTube

Šaltinis: Jungtinių tautų maisto ir žemės ūkio organizacija

Kaip dėl karo pakito maisto kainos?

Dėl **Rusijos invazijos į Ukrainą** pasaulinėse rinkose labai padidėjo maisto kainos. Ypač smarkiai pabrango grūdai. Tiek **solidarumo koridoriai**, tiek Juodosios jūros grūdų iniciatyva labai prisidėjo mažinant kainas. 2022 m. rugsėjo ir spalio mėn. kainos pradėjo šiek tiek augti, tačiau 2022 m. lapkričio ir gruodžio mėn. vėl nukrito. Nuo to laiko kainos toliau laipsniškai, nors nepastoviai, mažėjo. Tačiau 2023 m. liepos mėn. **Rusijai pranešus, kad ji pasitraukia iš iniciatyvos**, kainos vėl pašoko. Rusijos savanaudiškas pasitraukimas reiškė, kad Ukrainos krovinių laivai nebėra saugūs ir prieš juos yra galimos atakos. Rusija suinteresuota savo grūdų eksportu.

Maisto kainų indeksas

2014-16=100

Šaltinis: Jungtinių tautų maisto ir žemės ūkio organizacija

Kokių veiksmų ES imasi reaguodama į maisto krizę?

2022 m. gegužės mėn. Europos Komisija pateikė **ES ir Ukrainos solidarumo koridorių** kūrimo veiksmų planą. Tikslas – plėtoti alternatyvius sausumos maršrutus, siekiant padėti Ukrainai eksportuoti savo žemės ūkio produktus, tuo tikslu:

- tiekiant krovinius riedmenis, laivus ir sunkvežimius,
- veiksmingiau naudojant esamus transporto tinklą ir perkrovimo terminalų pajėgumus,
- supaprastinant ir paspartinant muitinės operacijas ir kitus patikrinimus,
- suteikiant galimybę sandėliuoti prekes ES teritorijoje.

Nuo tada, kai 2022 m. gegužės mėn. buvo pradėta ši veikla, solidarumo koridoriais eksportuota **daugiau kaip 48 mln. tonų** žemės ūkio produktų, įskaitant grūdus ir aliejingąsias sėklas.

2. Bendras požiūris į krizę

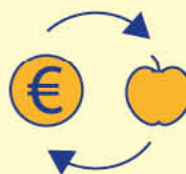
Reaguodamos į pasaulinę maisto krizę, 27 ES šalys susitarė vykdyti koordinuotus veiksmus ir nustatė keturias prioritetines sritis:

Solidarumas

- skubi ir humanitarinė pagalba tiems, kuriems jos labiausiai reikia
- **8 mlrd. €** įsipareigota skirti apsirūpinimo maistu saugumui 2021–2024 m.

Tvari gamyba

- pagalba besivystančioms šalims siekiant užtikrinti, kad jų maisto produktų gamyba taptų tvaresnė ir atsparesnė krizėms

Atvira prekyba

- bendradarbiavimas su pasauliniais partneriais nevaržomai prekybai Ukrainos žemės ūkio maisto produktais užtikrinti

Pasaulinis bendradarbiavimas

- atsako koordinavimas remiant tarptautines iniciatyvas, tokias kaip tarptautinė Maisto ir žemės ūkio atsparumo didinimo programa (FARM)

Lietuvos atsakas

Delfi.lt lapkričio 25 d. darbo vizito Kyjive metu, ministrė pirmininkė Ingrida Šimonytė paskelbė, kad Lietuva, **skirdama 2 mln. eurų paramą**, prisidės prie Ukrainos prezidento Volodymyro Zelenskio tarptautinės iniciatyvos „Grūdai iš Ukrainos“. „Amžių bėgyje keitėsi Rusijos pavadinimai, bet ne jos prigimtis ir veikimo metodai. Praėjus beveik šimtmečiui, liudijame Rusijos vykdomas atakas prieš Ukrainos civilinius uostus, grūdų saugyklas ir blokuojamą Juodąją jūrą. Rusija vėl siekia maistą paversti ginklu, tačiau šįkart tokios užmačios nebus sėkmingos“, – iniciatyvos viršūnių susitikime teigė premjerė. Pasak I. Šimonytės, vienintelis tvarus sprendimas siekiant tiek pasaulinio maisto saugumo, tiek tvarios ir teisingos taikos Europoje yra Ukrainos pergalė ir Rusijos visiškas pralaimėjimas nepateisinamame ir neišprovokuotame kare. Visuose daugiašaliuose ir dvišaliuose formatuose Lietuva laikosi nuostatos, kad tarptautinės paramos Ukrainai mastas ir sparta negali būti mažinami, pabrėžė premjerė, todėl Lietuvos karinė, finansinė, humanitarinė pagalba Ukrainai tęsis, kol ji laimės karą ir atsistatys, rašoma Vyriausybės išplatintame pranešime. Tokio paties dydžio įnašą Ukrainos kartu su tarptautiniais partneriais vykdomai humanitarinei maisto programai „Grūdai iš Ukrainos“ Lietuva skyrė ir praėjusiais metais.

Apie Ukrainos prezidento Volodymyro Zelenskio iniciatyvą „Grūdai iš Ukrainos“ (angl. *Grain from Ukraine*)

2022 m. lapkričio mėn. pabaigoje Ukraina pradėjo iniciatyvą „**Grūdai iš Ukrainos**“, kuria taip pat prisidedama prie pasaulinio apsirūpinimo maistu saugumo. Pagal šią iniciatyvą projekte dalyvaujantys subjektai gali pirkti žemės ūkio produktus iš Ukrainos gamintojų ir nugabenti juos į šalį, kurių gyventojams kyla bado grėsmė.

Badas išlieka įprastu Rusijos vykdomo genocido įrankiu, pareiškė Ukrainos premjeras Denysas Šmyhalis. Šis jo pareiškimas nuskambėjo Kyjive lapkričio 25 d. vykusiame antrajame iniciatyvos „Grūdai iš Ukrainos“ tarptautiniame viršūnių susitikime.

„Okupantai parengė technines priemones, kad kasdien iš okupuotų teritorijų būtų galima pavogti ir išvežti 12 tūkst. tonų grūdų. Jiems tai pavyko tik iš dalies, nes didvyriškas ukrainiečių pasipriešinimas privertė priešą atsitraukti. Tačiau pavogtų prekių kiekis įspūdingas – tai milijonai tonų grūdų, kurių vertė siekia apie 1 mlrd. JAV dolerių. Rusijos vykdomas plėšikavimas Ukrainoje tęsiasi ir dabar“, – teigė Ukrainos premjeras Denysas Šmyhalis. Pasak jo, šiemet Ukrainoje prognozuojamas 79 mln. tonų derlius, t. y. 10 proc. daugiau nei pernai. Ukrainos vyriausybės vadovas anksčiau yra paskelbęs, kad šalies vidaus poreikiams užteks 25 proc. šių metų grūdų derliaus, o likusi dalis greičiausiai bus eksportuojama.

Ingrida Šimonytė ir Volodymyras Zelenskis / L. Penek/Vyriausybės nuotr.

Eksperto komentaras: Arnoldas Prancevičius

Nepaprastasis ir įgaliojasis ambasadorius, Lietuvos Respublikos nuolatinis atstovas prie Europos Sąjungos

DELFI „<...>“ liepos 17 dieną Maskva pasitraukė iš susitarimo, leidžiančio saugiai eksportuoti ukrainietišką produkciją iš Juodosios jūros uostų. Reaguojant į tai užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis, žemės ūkio ministras Kęstutis Navickas ir susiekimo ministras Marius Skuodis Europos Komisijai pateikė siūlymus dėl Ukrainos grūdų eksporto, ragindami stiprinti alternatyvų

maršrutą per Baltijos šalis, bei pasiūlydami sprendimą – žaliąjį koridorių per Lenkiją į Klaipėdą. <...> Gal galėtumėte papildyti aukščiau esančią informaciją: ar Europos Komisija palaikė Lietuvos Vyriausybės pasiūlymą? Kaip? Ko imasi pati Europos Komisija šiuo klausimu?

Europos Komisija dar vasarą rimtai susidomėjo alternatyviais Ukrainos grūdų ir kitų maisto produktų tranzito keliais – per Baltijos ir Adrijos uostus, ir įtraukė Baltijos šalis bei Kroatiją į specialiai sukurtą Ukrainos grūdų platformos darbą. Per tą laiką buvo įvertintas šių alternatyvių kelių potencialas prisidėti prie Komisijos tikslo per ES Solidarumo kelius per mėnesį išvežti bent 4.5 milijono ukrainietišκών grūdų, Rusijai vienašališkai sustabdžius Juodosios jūros susitarimą.

Lietuva sėkmingai susitarė su Lenkija dėl fitosanitarinės patikros perkėlimo iš Lenkijos-Ukrainos pasienio į Klaipėdos uostą, kas gali potencialiai sutaupyti daug laiko, nes patikros Lenkijos pasienyje kartais užtrukdavo iki dviejų savaičių. Komisija taip pat indikavo Lietuvai, kad yra pasiruošusi finansiškai padėti su infrastruktūros sprendimais, kurie pagreitintų tranzitą ir paverstų jį ekonomiškai labiau tvariu.

Kita svarbi žinia – po daugelio mėnesių intensyvių pokalbių Lietuvai pavyko įtikinti Komisiją įtraukti į Transeuropinio transporto tinklo TEN-T ateities žemėlapij antrą Lenkijos-Ukrainos geležinkelio jungtį per Dorohuską. Ateityje tai ne tik palengvins tranzito srautus, bet ir bus labai svarbus prekybos kelias, turint omenyje, kad siekiame Ukrainos narystės Europos Sąjungoje, o tai mūsų regione sujungs apie 80 milijonų žmonių dydžio vidaus rinką.

Užduotys darbui su mokiniais:

Naujienlaiškyje pristatėme ne visas maisto stygiaus priežastis. Štai dar keletas temų, kurias galite plėtoti su moksleiviais, siekdami pagilinti žinias ir skatinti kritinį mąstymą. Skirkite jiems savarankiškas arba grupines užduotis, o jas atlikus – surenkite pristatymą klasėse.

1

Didėjantis pasaulio gyventojų skaičius: Prognozuojama, kad pasaulio gyventojų skaičius iki 2050 m. padidės iki devynių milijardų. Didėjantis žmonių skaičius kelia didesnę maisto poreikį, ir šis iššūkis yra vienas iš veiksnių, prisidedančių prie maisto krizės.

2

Maisto eksportas ir importas: Kai kurios šalys priklauso nuo maisto importo, o kitos - nuo eksporto. Tai gali sukelti nestabilumą pasaulio maisto rinkoje. Pavyzdžiui, jei didelė eksporto šalis susiduria su blogais derliais, tai gali turėti neigiamą poveikį pasaulio maisto tiekimui.

3

Tiekimo grandinės pertrauka: Covid-19 pandemija sukėlė sutrikimus maisto tiekimo grandinėje. Transporto apribojimai, darbuotojų trūkumas ir užsikrėtimų atvejai per žemės ūkio sezoną gali turėti neigiamą poveikį derliui nuo jo derliaus nuėmimo iki patekimo į parduotuves.

4

Žemės naudojimas: Netaisyklingas žemės naudojimas, kuris apima miškų kirtimą ir netinkamą žemės ūkio praktikas, gali pakenkti dirvožemio kokybei ir sumažinti galimybes auginti maistui skirtus augalus.

5

Maisto švaistymas: Pasauliniu mastu milijonai tonų maisto kasmet yra švaistoma. Tai gali būti dėl nereguliaraus vartojimo, gaminio nusistatymo ar netinkamo saugojimo. Maisto švaistymas prisideda prie maisto krizės, atsižvelgiant į didėjantį gyventojų skaičių.

Ar atsivers Europos durys Ukrainai, Moldovai ir Sakartvelui?

Šių metų lapkričio 8 d. Europos Komisija (EK) priėmė 2023 m. plėtros dokumentų rinkinį, kuriame išsamiai įvertinta Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Juodkalnijos, Kosovo, Serbijos, Šiaurės Makedonijos, Turkijos ir – pirmą kartą – Ukrainos, Moldovos Respublikos ir Sakartvelo padėtis.

vidutiniškai tiek metų užtrunka šalims tapti ES narėmis

tiek metų užtruko Lietuvai

tiek metų truko trumpiausiai – Suomijai

tiek metų truko ilgiausiai – Kiprui

Atsižvelgdama į **Ukrainos** ir **Moldovos** pasiektus rezultatus ir vykdomas reformas, EK rekomendavo ES Tarybai pradėti stojimo derybas su abiem šalimis.

Kalbant apie **Sakartvelą**, EK, atsižvelgdama į pasiektus rezultatus, rekomenduoja ES Tarybai suteikti Sakartvelui šalies kandidatės statusą su sąlyga, kad bus imtasi tam tikrų veiksmų.

Kalbant apie Bosniją ir Hercegoviną, EK rekomenduoja pradėti stojimo derybas su Bosnija ir Hercegovina, kai tik bus pasiektas būtinas atitikties narystės kriterijams lygis. Dabar šalis turi dar dėti pastangų, kad įgyvendintų pagrindinius prioritetus, išdėstytus 2019 m. EK nuomonėje dėl šalies paraiškos dėl narystės.

[Lrt.lt](https://www.lrt.lt) rašo, kad EK rekomendavus pradėti Ukrainos ir Moldovos stojimo į ES derybas Ukrainos prezidentas Volodymyras Zelenskis, EK pirmininkė Ursula von der Leyen bei dauguma kitų politikų neslėpė džiaugsmo ir vadino sprendimą istoriniu. Tačiau, kaip rodo praktika, istorinės dienos, kai šalys prisijungia prie Bendrijos, gali tekti laukti dešimtmečius.

Svarbus pirmasis iššūkis tiek Ukrainai, tiek Moldovai, tiek Sakartvelui, laukia jau gruodžio viduryje. Tada visos ES šalys narės turės vienbalsiai nuspręsti, ar pasikliauti Komisijos rekomendacija. Pasipriešinus bent vienai, stojimo procesas stos net neprasidėjęs oficialioms deryboms.

Narystės prašymą 2022-aisiais taip pat pateikusiam Sakartvelui kandidatės statusas tais pačiais metais nebuvo suteiktas. EK kritiškai įvertino reformas vangiai vykdančią šalies Vyriausybę. 2023-aisiais EK rekomendavo šaliai suteikti kandidatės statusą, bet vis tiek pabrėžė, kad Sakartvelas turi pasitempti vykdydamas europines reformas. Vakarų Balkanų šalys dėl narystės ES derasi jau metų metus.

Plačiau skaitykite čia.

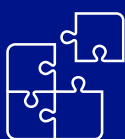

1. Paraiška

Šalis pateikia paraišką ES Tarybai (šalims narėms). Taryba paprašo EK įvertinti, ar ta valstybė gali atitikti **Kopenhagos kriterijus**.

Pagrindinės sąlygos:

- 1) šalyje turi veikti stabilios demokratiją užtikrinančios institucijos ir turi būti laikomasi įstatymo viršenybės, paisoma žmogaus ir mažumų teisių;
- 2) šalyje turi veikti rinkos ekonomika;
- 3) šalis turi perimti visą ES teisyną ir padėti siekti įvairių ES tikslų.

2. Kandidatė

Jeigu EK konstatuoja, kad valstybė gali atitikti Kopenhagos kriterijus, EK rekomenduoja šalies kandidatės statusą. Jį patvirtinti turi ES Taryba, taigi visos ES šalys narės.

EK šaliai kandidatėi gali pavesti atlikti tam tikras reformas

3. Leidimas deryboms

EK, įvertinusi, kad šalis kandidatė atliko jai pavestas reformas, rekomenduoja ES Tarybai leisti šaliai pradėti oficialias derybas. Ar pradėti oficialias derybas, visos ES šalys turi nuspręsti vienbalsiai.

4. Derybos

- Atliekama patikra.
- Prasideda ES taisyklių ir teisės aktų integravimas į nacionalinę teisę pagal 35 straipsnius (acquis).
- Kiekvieno straipsnio „atidarymui“ turi pritarti visos ES šalys narės.
- Pažangą kiekviename straipsnyje EK turi įvertinti 5-etu.
- Dėl kiekvieno straipsnio „uždarymo“ vienbalsiai turi pritarti ES Taryba.
- Derybos baigiasi, kai sėkmingai „uždaromi“ visi straipsniai.

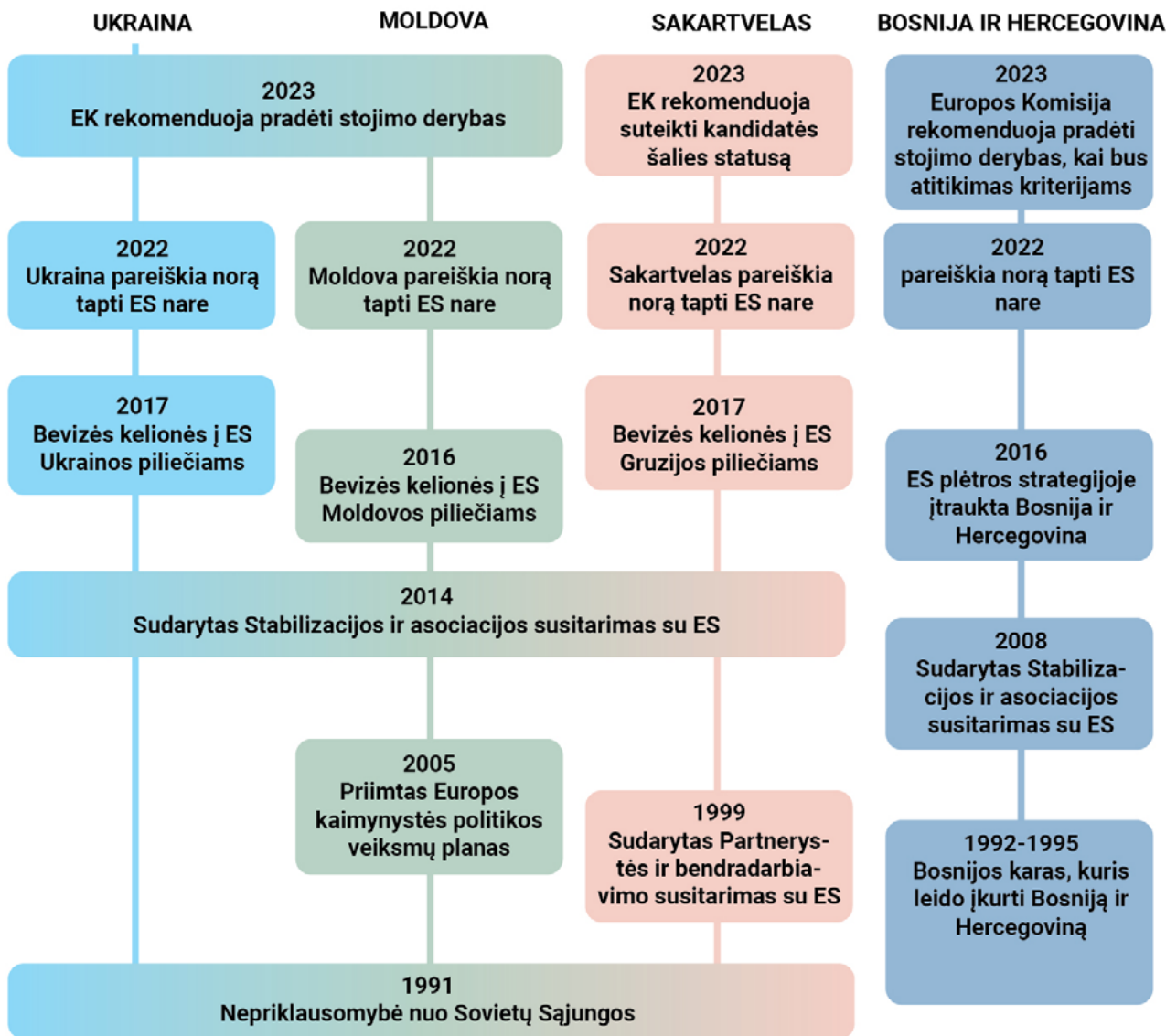
5. Stojančiosios šalies statusas

Parengiama stojimo sutartis, kurioje pateikiamos narystės sąlygos. Sutartį turi patvirtinti šalis kandidatė, visos ES šalys narės, Europos Komisija, Europos Parlamentas.

6. Šalis – ES narė

Stojančioji šalis tampa ES nare įsigaliojus stojimo sutartyje nustatyta dienai.

Istorija rodo, kad vidutiniškai nuo prašymo stoti į Bendriją pateikimo iki to, kada tapo nare, užtrunka kiek daugiau nei 8-erius metus. Panašiai – devynerius metus – truko Lietuvai.

ŠALIS	STATUSAS	PRAŠYMAS PATEIKTAS	KANDIDATĖS STATUSAS
Turkija	derybos (išaldytos)	1987	1999
Šiaurės Makedonija	derybos	2004	2005
Juodkalnija	derybos	2008	2010
Albanija	derybos	2009	2014
Serbija	derybos	2009	2012
Bosnija ir Hercegovina	derybos	2016	2022
Ukraina	derybos (EK rekomendacija)	2022	2022
Moldova	derybos (EK rekomendacija)	2022	2022
POTENCIALIOS ŠALYS KANDIDATĖS (DAR NEATITINKA ES SĄLYGŲ):			
Sakartvelas	EK rekomendacija suteikti šalies kandidatės statusą	2022	2023 (jei gruodį patvirtins EVT)
Kosovas	paraiška	2022	–

Pradinis šaltinis Lrt.lt

Lrt.lt rašoma, bene didžiausiu iššūkiu vidinėse ES diskusijose taps derybos dėl reformų, kaip skirstomas Bendrijos biudžetas, kaip veikia Europos Parlamentas ir Komisija, kaip priimami sprendimai Vadovų ir Ministrų Tarybose. Baiminamasi, kad jeigu ES valstybių narių skaičius peržengtų 30, Bendrija taptų beveik paralyžiuota ir dėl to negalėtų rasti vienbalsio sutarimo, kurį pasiekti kai kuriais klausimais sunku jau dabar.

Tad siūloma, kad daugiau sprendimų galėtų priimti valstybių dauguma. Tokius siūlymus skeptiškai vertina Lietuva ir kitos mažesnės šalys. Kai kurios iš jų baiminasi, kad jos praras įtaką Briuselyje ir visus sprendimus priims didieji ES žaidėjai. „Šalys, tokios kaip Lietuva, didelės Ukrainos palaikytojos, turės apsispręsti, ar vienbalsiškumas joms svarbesnis už Ukrainos narystę“, – teigia I. Bondas iš Europos reformų centro.

Eksperto komentaras: **Arnoldas Prancevičius**

Nepaprastasis ir įgaliojasis ambasadorius, Lietuvos Respublikos nuolatinis atstovas prie Europos Sąjungos

Kuo svarbi Europos Sąjungos plėtra ir kodėl ne plėtra būtų nesėkmė? Ką davė 2004 m. Europos Sąjungos „Big Bang“ plėtra tiek Europos Sąjungai, tiek Lietuvai?

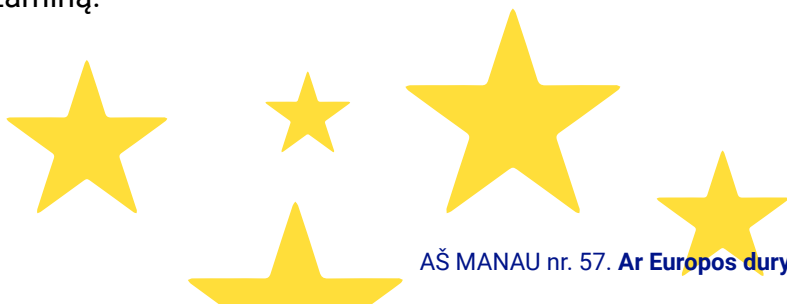
Plėtra yra vienas sėkmingiausių ir svarbiausių ES politikos instrumentų. Nuo pat Romos sutarties bendrijai augant nuo 6 iki 27 narių per skirtingus plėtros etapus, ji tapo vis stipresnė ir svarbesnė tarptautinė žaidėja.

Plėtra ypatingai svarbi kandidatėms šalims, nes padeda joms keistis iš vidaus, įgyvendinti labai svarbias ir tvarias reformas, stiprinti demokratines institucijas ir pilnai integruotis į vidaus rinką, bendros valiutos ir laisvo judėjimo erdves. 2004-ųjų metų istorinė plėtra buvo kritiškai svarbi – ji leido mums įtvirtinti mūsų nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą, o visai Sąjungai sukūrė didžiules naujas prekybos ir ekonominio augimo galimybes. Prieš ES narystę, Lietuvos BVP tebuvo 48% ES vidurkio, šiuo metu jis yra virš 90% ir greitai artėjame prie 100%. Po Airijos, Lietuva buvo ekonomiškai sparčiausiai augusi ES valstybė narė per praėjusius 20 metų.

Tad mums ES narystė prilygsta stebuklui. Tačiau kartais užmirštame, kad ekonomiškai bene daugiausiai iš 2004 ir 2007 metų plėtros laimėjo ES įkūrėjos, ypač Vokietija ir Nyderlandai, dėl išsiplėtusios vidaus rinkos galimybių. Plėtra nėra tik iššūkiai, tai yra ir galimybės. Ir galiausiai, tai yra bendra visos Europos Sąjungos sėkmė.

Gruodžio 14–15 dienomis vyksianti Europos vadovų taryba (EVT) bus viena svarbiausių ir sunkiausių per pastaruosius 5 metus. Vienas kritinių klausimų bus ES plėtros paketas ir sprendimai dėl derybų pradžios su Ukraina ir Moldova, dėl kandidatės statuso suteikimui Sakartvelui. Šiandien prognozuoti, kaip baigsis EVT, yra per anksti. Akivaizdu tik tai, kad pasiekti vienbalsį sutarimą bus labai sunku, ypač Vengrijai mosuojant veto vėzdą ir neslepiant savo noro sustabdyti Ukrainos eurointegracijos viltis. Prireiks labai daug kantrybės ir sunkių derybų tam, kad pasiektume kompromisą. Norisi tikėti, kad ES pavyks sėkmingai išlaikyti šį istorijos egzaminą.“

„ Po Airijos, Lietuva buvo ekonomiškai sparčiausiai augusi ES valstybė narė per praėjusius 20 metų“

Komentaras: **Linas Kojala**

Rytų Europos studijų centro direktorius, politologas

Ukrainos kelias į Europos Sąjungą bus nusėtas duobių. Ir ne vien dėl geopolitinių priežasčių. Prieš priimant naują valstybę keistis iš vidaus turės ir pati Europos Sąjunga. Kad tai nebus lengva, įrodo prieš kelias dienas įvykę rinkimai Nyderlanduose. Juose daugiausiai balsų surinkusi kraštutinių dešiniųjų partija, vedama Geerto Wilderso, deklaruoja ne tik priešišumą Ukrainos priėmimui, bet ir patys žada kelti referendumo dėl savo narystės Bendrijoje klausimą.

O pokyčių reikės, vien jau vertinant biudžetą. Skaičiuojama, kad esamomis sąlygomis Ukrainos narystė reikštų, jog per 40 proc. visų Bendrijos lėšų tektų skirti šiai valstybei. Akivaizdu, jog toks modelis nėra tvarus. Bet lengvų sprendimų, kaip didinti Europos Sąjungos bendrą pinigų kapšą ir peržiūrėti jo skirstymo mechanizmus, nėra.

Nepamirškime, jog Ukrainos atstatymas pareikalaus didžiulių investicijų. Pasaulio Bankas skaičiuoja, jog kaštai gali siekti beveik 400 mlrd. eurų. Didžiąją dalį šios sumos turės dengti vyriausybės skirtos lėšos. Ekonomikai tai bus postūmis į priekį, tačiau mobilizuoti tiek lėšų bus sunku.

Galiausiai visi šie žingsniai neturės didelės prasmės, jei Ukraina išliks nesaugi. Sunku įsivaizduoti milijardines investicijas ar su Ukraina funkcionuojančią Europos Sąjungos vieningą rinką, jei ši šalis nebus NATO narė. Ar bent neturės kitų apčiuopiamų saugumo garantijų. Todėl Europos Sąjungos ir NATO klausimai, nors svarstomi pavieniui, yra neatsiejami.

„Ukraina yra arčiau Europos Sąjungos nei bet kada anksčiau savo istorijoje“

Tai neturėtų versti nuleisti rankų. Ukraina yra arčiau Europos Sąjungos nei bet kada anksčiau savo istorijoje. O ir tai, kad derybos bus kompleksiškos, nėra jokia staigmena. Tačiau svarbu, jog tuo būtų pasinaudojama kaip galimybe, o ne paverčiama kliūtimi, kuri sulėtina pagreitį.

[Visą komentarą skaitykite Irt.lt](#)

Komentaras: Ramūnas Vilpišauskas

VU TSPMI Jean Monnet profesorius

Anksčiau ES santūriai vertino Rytų kaimynių – Ukrainos, Moldovos bei Sakartvelo – perspektyvas tapti jos narėmis. Su šiomis šalimis buvo pasirašytos asociacijos sutartys, šalinamos kliūtys tarpusavio prekybai, plėtojami glaudesni ryšiai, bet jos net nebuvo laikomos kandidatėmis kada nors tapti ES narėmis. Kol Rusijos karas šią situaciją pakeitė... Jau po kelių dienų nuo Rusijos puolimo Ukraina oficialiai pateikė ES prašymą tapti jos nare, netrukus tai padarė ir Moldova bei Sakartvelas. Po kelių mėnesių Europos Komisija pateikė re-

komendacijas suteikti kandidatės statusą Ukrainai ir Moldovai, o Sakartvelui susieti tokio statuso suteikimą su demokratijos ir įstatymo viršenybės įtvirtinimo priemonėmis.

ES valstybės narės birželio mėnesį tam pritarė. Pastebėtina, jog tarp šį sprendimą ypač palaikiusių ES šalių buvo ir Lietuva, kuri nuo pat įstojimo į ES 2004 m. siekė suartinti Rytų kaimynes su ES (ir NATO). Taip norėta, kad į rytus nuo mūsų šalies toliau būtų plečiama laisvės, demokratijos ir gerovės erdvė, kad ir šios bei kitos Europos šalys, kurios atitinka narystei ES keliamus demokratijos, rinkos ekonomikos bei efektyviai veikiančios valstybės kriterijus galėtų pasinaudoti ES narystės teikiama nauda.

Kandidatės tapti ES nare statuso suteikimas Ukrainai neabejotinai yra labai svarbus moralinio ir politinio palaikymo ženklas jos gyventojams, kovojantiems prieš išorės agresiją. Žinoma, iki pačios narystės ES laukia ilgas kelias – tam reikia ne tik atkurti Ukrainos teritorinį vientisumą bei suverenumą, bet ir įgyvendinti ekonomines reformas, įtvirtinti įstatymo viršenybės ir kitus demokratijos principus, perimti ir gebėti taikyti ES teisės normas. Šiuo keliu dar turi nemažai nueiti ir Vakarų Balkanų valstybės,

kuriose kaip ir Ukrainoje, Moldovoje bei Sakartvele, išlieka aktuali korupcijos, selektyvaus teisingumo bei neskaidraus viešojo valdymo problemos. Plėtrai turi pasiruošti ir ES – jos gyventojai turi suprasti naujų narių priėmimo naudą ir palaikyti tam reikalingas pačios ES reformas, kad ji turėdama apie 35 nares gebėtų efektyviai veikti ir valdyti ateities krizes. Tai bus iššūkis ir Lietuvai, kuri nors ir remia naujų narių priėmimą, tačiau gana atsargiai vertina pačios ES institucijų reformas.

„Jau po kelių dienų nuo Rusijos puolimo Ukraina oficialiai pateikė ES prašymą tapti jos nare, netrukus tai padarė ir Moldova bei Sakartvelas“

Komentaras: **Umberto Masi**

LiJOT valdybos narys

Rusijos pradėtas karas Ukrainoje sukretė pasaulį, kartu ir jaunimo politikos bendruomenę. Nuo pat pirmųjų Rusijos agresijos dienų, Europos jaunimas aktyviai įsitraukė į iniciatyvas, siekiančias padėti Ukrainos žmonėms – tiek teikdami ir telkdami humanitarinę paramą, tiek organizuodami palaikymo, protesto akcijas, tiek dalindamiesi aktualia informacija socialinėse medijose ir užsiimdami Rusijos Federacijos ir palaikančių veikėjų kuriamų ir skleidžiamų mitų dekonstrukcija. 2022 metų gegužės mėnesį Europos jaunimo forumo, didžiausios

Europos jaunimo nevyriausybinių organizacijų, Narių Taryboje (visuotiniame narių susirinkime), buvo priimtos įvairios pozicijos, vienareikšmiškai smerkiančios Rusijos agresiją ir išreiškiantys visokeriopo palaikymo ir paramos poreikio Ukrainos jaunimui ir kitiems žmonėms, kurie buvo paveikti ir yra veikiami Rusijos karo ir Rusijos kariuomenės brutalių veiksmų.

Galimybė Ukrainai, Moldovai, Sakartvelui tapti visavertėmis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis praktiškai prisidėtų prie kiekvieno jauno žmogaus gyvenimo kokybės gerėjimo įvairiose srityse. Nepriklausomai nuo to, kad jau dabar vyksta įvairūs renginiai ir egzistuoja skirtingos platformos, kuriose Europos Sąjungos valstybių narių Nacionalinės jaunimo organizacijų tarybos, kuriose jaunimo atstovai iš šių šalių gali dalyvauti bendrose diskusijose ir gerųjų praktikų pasidalinimo iniciatyvose. Tapimas Europos Sąjungos dalimi taip pat užtikrintų, kad jaunimo teisės ir garantijos, įvairios galimybės, kurias suteikia Europos Sąjunga, taptų kiekvieno jauno žmogaus iš Ukrainos, Moldovos ir Sakartvelo, teise ir kasdienybe. Taip pat būtų galima daryti prielaidą, kad tapimas Europos Sąjungos dalimi taip pat užtikrintų konkrečių normų ir principų įgyvendinimo pradžią jaunimo politikos ir kitose jaunimui aktualiose srityse.

*„Dar daugiau
Europos valstybių
jaunuolių galės tapti
tos pačios bendrijos
dalimi“*

Europos Sąjungos jaunimui ir jo ateičiai tai galėtų reikšti vieną – besiplečiančią erdvę, kurioje pirmenybė teikiama liberalios demokratijos, žmogaus teisių, teisės viršenybės principams. Tai, kad dar daugiau Europos valstybių jaunuolių galės tapti tos pačios bendrijos dalimi – svarbus žingsnis. Be abejonės, reikia pripažinti, kad šis kelias ilgas ir reikalaujantis daug pastangų, tiek iš valstybių, norinčių tapti Europos Sąjungos dalimi, sprendimų priėmėjų, tiek ir iš jaunimo, kuris turėtų nuolat sekti sprendimų priėmėjų veiksmus ir vykdomą politiką, esant poreikiui – ryžtingai ir drąsiai reikšti savo poziciją ir padėti savo valstybėms išlaikyti kursą link pilnateisės narystės Europos Sąjungoje.

Komentaras: Vytautas Bruveris

Apžvalgininkas

ES derybos su Ukraina: jei neprisidės NATO, gali nebelikti su kuo derėtis

Buvęs NATO vadovas A. F. Rasmussenas pasiūlė jau kitąmet Vašingtone vyksiančiame NATO viršūnių susitikime pakviesti ir po to priimti Ukrainą į aljansą. Teisingiau, tą jos dalį, kurią kontroliuoja valstybė, už borto paliekant Rusijos okupuotas teritorijas. A. F. Rasmusseno teigimu, 5-asis aljanso kolektyvinės gynybos straipsnis ir būtų tuo skydu,

kuris sustabdytų Rusijos sausumos ir, svarbiausia, oro agresiją prieš visą Ukrainos teritoriją. Buvusio NATO vadovo teigimu, Kremlius nesiryžtų provokuoti aljanso ir stoti su juo į tiesioginį karą.

Tuomet, pasak buvusio NATO vadovo, Ukrainos pajėgos „atsilaisvintų“ pilna jėga eiti į rytinius frontus. Galima suprasti, kad A. F. Rasmussenas mano, jog Ukrainos kariuomenė tuomet galėtų laisvai pulti Rusijos pajėgas, kurios tik gintųsi. O likusi šalies dalies būtų saugi. Taigi, lyg ir galima suprasti, kad 5-asis straipsnis aktyvuotųsi tik tuomet, jei Rusija imtų pulti NATO pajėgų „dengiamą“ teritoriją, o pačioje dabartinėje fronto linijoje, kur tik Ukrainos pajėgos kautųsi su priešu, negaliojūt.

Šis žinomas Vakarų politikas nebe pirmą kartą išsako mintį, jog Vakarams – jei jie iš tiesų norės išsaugoti Ukrainą, kaip valstybę – anksčiau ar vėliau teks tiesiogiai, nebe tik ginklais ar kita pagalba, isikišti į karą. Pavyzdžiui, jis yra kėlęs ir tokią idėją – nebūtinai NATO, bet atskiros aljanso šalys gali pasiųsti savo pajėgas į Ukrainą, taip ją „uždengdamos“ nuo Rusijos. Apie tai, kad vienintelis kelias sustabdyti Rusijos puolimą – kuo greičiau priimti laisvą Ukrainą į NATO ir taip parodyti Rusijai bendrą Vakarų pasiryžimą kariauti su ja – yra interviu Eltai kalbėjęs ir vienas autoritetingiausių Ukrainos ekspertų Vitalijus Portnikovas.

Jis taip pat yra sakęs, jog Rusija sustotų, jei NATO ar pagrindinės Vakarų valstybės pačios užstotų Ukrainą savo kūnu. Kitaip, pasak jo, Ukraina, net ir už nugaros turėdama Vakarus, neatlaikys naikinimo ir sekinimo karo su Rusija kontekste. Vien dėl to, kad pastarosios fizinis potencialas – žymiai didesnis. Ką gi, iš pirmo žvilgsnio toks planas atrodo gana įtikinamai. Tik pradėjus svarstyti detales, kaip visada, tirštoje migloje pakimba daug klausimų. Pirma, ar toks NATO žingsnis išties sulaikytų Rusiją nuo Ukrainos bombardavimų ar, juolab, hibridinių bei teroristinių atakų prieš visą jos teritoriją? Šį klausimą ypatingai aštrina faktas, jog Rusija ir jos marionetė Baltarusija jau dabar plečia teroristinių išpuolių bei įvairių provokacijų frontą prieš dabartines NATO šalis. Pastaruoju metu, pavyzdžiui, prieš naująją narę Suomiją.

Antra, ar Rusijai, pavyzdžiui, toliau apšaudant Ukrainą iš savo teritorijos, pačios NATO pajėgos išties imtų apšaudyti Rusijos teritoriją? Pagaliau, trečia, ar išties pavyktų efektyviai atriboti 5-ojo straipsnio veikimo mechanizmus ir pačią jo prasmę nuo to, kad toliau vyktų fronto linijoje, kur kautųsi NATO narės Ukrainos pajėgos? Ar tai nereikštų, jog NATO priėmus laisvą Ukrainą, tai bet koku atveju reikštų, jog aljansas vis viena automatiškai priverstas įsitraukti į karo veiksmus? Greičiausiai, taip.

„Vien galimybė, jog aljansas pademonstruos ne dabar, o net kada nors ateityje pasiryžimą stoti į karą su Rusija, sulaiko Vakarų net nuo teorinių svarstymų bei pareiškimų apie Ukrainos narystę NATO“

O tai ir vėl grąžina mus prie to paties, ką matėme ir Vilniuje – vien galimybė, jog aljansas pademonstruos ne dabar, o net kada nors ateityje pasiryžimą stoti į karą su Rusija, sulaiko Vakarų net nuo teorinių svarstymų bei pareiškimų apie Ukrainos narystę NATO. Ženklių ir galimybių, jog Vakarų politinė valia konsoliduotųsi ir pakryptų buvusio aljanso vadovo nurodyta linkme dar iki Vašingtono susitikimo – nematyti. Na, nebent iki tol, per žiemą ir pavasarį Ukrainos padėtis pasidarys tokia, kad liks tik vienas labai aiškus klausimas – gelbėti ją visais įmanomais ir pačiais rizikingiausiais patiems Vakarams būdais, ar vis dėlto palikti žūti. Žūti, vis dar derantis dėl narystės bent ES.

[Visą komentarą galite skaityti lrt.lt](#)

Užduotys darbui su mokiniais:

1

Šalių pristatymai: paskirstykite kiekvienam moksleiviui ar grupei šalį, siekiančią narystės ES. Jie galėtų sukurti trumpą pristatymą arba plakatą, kuriame pabrėžiamos šios šalies unikalios ypatybės, kultūra ir pažanga link ES narystės. Tai skatins tyrimo ir pristatymo įgūdžius.

2

Debatai: padalinkite klasę į grupes, atstovaujančias skirtingoms šalims ar perspektyvoms (pvz.: ES, kandidatų šalys, skeptikai). Suorganizuokite debatus, kuriuose moksleiviai aptartų ES plėtros privalumus ir trūkumus. Tai skatins kritinį mąstymą ir viešųjų kalbėjimo įgūdžius.

3

Šalies ambasadoriaus projektas: pakvieskite moksleivius įsivaizduoti, kad jie yra ambasadoriai vienai iš šalių, siekiančių narystės ES. Jie gali sukurti dosje savo šaliai, kurioje būtų aprašyti jos pasiekimai, iššūkiai ir kodėl ji verta būti ES nare. Tai skatins kūrybiškumą ir tyrimo įgūdžius.

4

Pranešimas: Paskirkite mokiniams skirtingus vaidmenis (pvz.: žurnalisto, analitiko) ir leiskite jiems sukurti naujienų pranešimą, kuriame pristatomos naujienos apie ES plėtros paketą. Tai padės įsisavinti informaciją bei skatins komandinį darbą ir komunikacijos įgūdžius.

Ar žinojai, kad 2024 m. bus organizuojamas jau tradicija tapęs projektas „Atgal į mokyklą“?

Projektas „Atgal į mokyklą“ – visos Europos Sąjungos (toliau – ES) mastu vykdomas projektas, kurį nuo 2013 m. kasmet (su 2020–2021 m. pertrauka) įgyvendina Užsienio reikalų ministerija bendradarbiaudama su kitomis valstybės institucijomis. Šio projekto tikslas – suteikti galimybes moksleiviams ir jų mokytojams gauti žinių apie ES ir valstybių narių veikimą joje, skatinti domėjimąsi europinėmis temomis ir formuoti vertybines nuostatas, leidžiančias jauniems žmonėms būti aktyviais piliečiais, tikinčiais, kad gali daryti pokyčius ES. **Projekte gali dalyvauti visos Lietuvos mokyklos.**

Šios iniciatyvos metu, diplomatai ir kiti valstybės tarnautojai vyksta į Lietuvos mokyklas ir veda pamoką apie ES. Taip vienai dienai jie tampa mokytojais, galinčiais jaunajai kartai smagiai ir įdomiai papasakoti, kas yra ES, kuo narystė svarbi ir naudinga Lietuvai, ką reiškia būti ES piliečiu, kokios svarbiausios ES aktualijos. Atsižvelgiant į tai, kad 2024 m. yra paskelbti Lietuvos narystės ES ir NATO metais, ateinančiais metais moksleiviai bus supažindinti ne tik su ES, bet ir su NATO aktualijomis, kuo narystė NATO yra svarbi ir naudinga Lietuvai, ką reiškia būti NATO dalimi ir dar daugiau.

Sekite nuolat atnaujinamą informaciją:

<https://manoeuropa.urm.lt/lietuva-es/aktualijos>

Veiksminga ES demokratija. Išsakykite savo nuomonę – dalyvaukite Europos piliečių iniciatyvoje

Ar jūsų mokiniai nori prisidėti keičiant pasaulį? Priemonių rinkinyje „ES demokratijos veiksmai“ moksleiviai raginami imtis aktyvaus vaidmens sprendžiant Europos klausimus ir pateikiamos keturios interaktyvios pamokos demokratijos ES ir Europos piliečių iniciatyvos temomis.

Europos piliečių iniciatyvos (EPI) priemonių rinkinyje „ES demokratija“ keturiuose skyriuose, pasinaudojant nurodymais, moksliniais tyrimais, diskusijomis, darbu projektuose ir vaidmenų atlikimu, mokiniai skatinami sužinoti, kaip ES priimami sprendimai, kokį poveikį šie sprendimai daro jų kasdieniam gyvenimui ir kaip Europos piliečių iniciatyva suteikia jiems galimybę kartu su kitais formuoti ES politiką jiems rūpimais klausimais.

Parsisiūsti mokomųjų priemonių rinkinio medžiagą galite čia:

EPI mokomųjų priemonių rinkinys (europa.eu)

Konkursas „ImagineEU“

Kaip ES būtų galima gyventi dar geriau? Europos piliečių iniciatyva sudaro sąlygas ES piliečiams pateikti konkrečių idėjų, galinčių tapti ES teisės aktais. Konkursas „ImagineEU“ suteikia galimybę paaugliams pasiūlyti idėjų, kurios vieną dieną galėtų tapti Europos piliečių iniciatyvos tema!

Pateikti paraišką galite iki š. m. gruodžio 13 d.

Paraiška konkursui:
„ImagineEU“ | Europos piliečių iniciatyvos forumas (europa.eu)

Artėja 20-ies metų narystės ES ir NATO sukaktis!

Kitais metais mūsų šalis švęs 20 metų narystės Europos Sąjungoje ir NATO jubiliejų! Tai puiki proga džiaugtis svarbiomis mūsų šaliai partnerystėmis bei pasiekimais įvairiose srityse.

Ar žinojote, kad ES himnui pasirinkta 1823 m. Ludwigo van Beethoveno sukurta Devintosios simfonijos „Odė džiaugsmui“, kurią jis parašė pagal Friedricho von Schillerio 1785 m. sukurtas eiles. Šis himnas simbolizuoja ne tik Europos Sąjungą, bet Europą platesne prasme. Eilėraštis „Odė džiaugsmui“ išreiškia Šilerio idealistinę viziją, kurioje visa žmonija tampa broliais ir seserimis – tokia vizija buvo artima ir Beethoveniui. Himnas žodžių neturi, yra tik muzika. Universalia muzikos kalba šis himnas išreiškia Europos laisvės, taikos ir solidarumo idealus. ES himnas skamba oficialiose ceremonijose, susijusiose su Europos Sąjunga, ir apskritai įvairiausiuose europinio pobūdžio renginiuose.

Ar atpažinsi Devintosios simfonijos „Odę džiaugsmui“?
Klausyk čia

Sekite informaciją apie šventinius kitų metų renginius
Mano Europa paskyroje.

Kviečiame dalyvauti akredituotose, kvalifikacijai kelti tinkamuose mokymuose apie interaktyvius ir įtraukiančius metodus, kaip vesti pamokas ir užsiėmimus Europos Sąjungos temomis

Dalyviai, sėkmingai peržiūrėję mokymų vaizdo medžiagą ir atlikę baigiamąjį testą gaus sugeneruotą akredituotą pažymą, tinkamą kvalifikacijai kelti.

Mokymo kursai yra skirti mokytojams, kurie nori tobulintis savo metodinę kompetenciją susijusią su švietimu apie Europos Sąjungą. Programa paremta patirtinio mokymosi principais – dalyviai mokosi praktiškai bandydami metodinio rinkinio „Pažink Europą“ metodus.

Mokymo kursų temos:

Metodinio rinkinio „Pažink Europą“ pristatymas

Kaip naudoti neformalius metodus pamokose ir užsiėmimuose

12 praktinių metodų apžvalga mokymuisi apie Europos Sąjungos temas

Metodinis rinkinys yra išleistas ir mokymo kursai yra siūlomi atsižvelgiant į metodinių priemonių trūkumą istorijos, geografijos, pilietiškumo ugdymo dalykams. Prie mokymo kursų galite prisijungti bet kuriuo jums patogiu metu, [spausdami čia](#). Mokymo kursai yra nemokami, nes juos finansuoja Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija.

2023-ieji – Europos įgūdžių metai

Europos įgūdžių metai prasidėjo 2023 m. gegužės 9 d. – Europos dieną – ir truks iki 2024 metų gegužės. Šios iniciatyvos tikslas – didinti įgūdžių svarbos supratimą ir skatinti jų ugdymą visuose sektoriuose bei visuomenės lygmenyse. Ja taip pat norima skatinti investicijas į įgūdžių ugdymą, į įgūdžių bei kvalifikacijų pripažinimą visoje Europoje.

Europos įgūdžių metų iniciatyvai keliami 4 tikslai:

- skatinti veiksmingesnes investicijas į mokymą ir kvalifikacijos kėlimą siekiant kuo labiau padidinti Europos darbo jėgos potencialą ir padėti žmonėms pereiti iš vienos darbo vietos į kitą;
- užtikrinti, kad įgūdžiai atitiktų darbo rinkos poreikius, pasitelkiant bendradarbiavimą su socialiniais partneriais ir žmonėmis;
- suderinti gyventojų siekius ir įgūdžių rinkinius su galimybėmis darbo rinkoje; iš trečiųjų šalių į ES pritraukti reikalingų įgūdžių turinčių žmonių.

Jei norėtumėte patobulinti ar patikrinti savo skaitmeninius įgūdžius, apslankykite čia:
Test your digital skills | Europass